

Teknik Üniversite Kütüphaneleri: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Faik Ahmet Barutçu Kütüphanesi Örneği

Technical University Libraries, An Example: Karadeniz Technical University Faik Ahmet Barutçu Library

Beyhan KARPUZ*

Öz

Ülkemizde, geçmişleri 1950'li yıllara dayanan teknik üniversitelerimizin ve teknik bilginin önemini belirten bu çalışmada, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Faik Ahmet Barutçu Kütüphanesi tanıtılmakta; Kütüphane'nin kullanıcılara sunduğu kaynaklar ve hizmetlerin yanı sıra, koleksiyon, teknik ve okuyucu hizmetleri, kütüphane web sayfası hakkında bilgiler verilmektedir.

Anahtar sözcükler: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Faik Ahmet Barutçu Kütüphanesi, Kütüphane hizmetleri, Kütüphane tanıtımı, Üniversite kütüphaneleri.

Abstract

This paper describes the foundation and development of the Karadeniz Technical University Faik Ahmet Barutçu Library, Main explanations were about the collection structure, Library web page, technical and user services provided.

Keywords: Karadeniz Technical University Faik Ahmet Barutçu Library, Library publicity, Library services, University libraries.

* Uzman Kütüphaneci; Karadeniz Teknik Üniversitesi Faik Ahmet Barutçu Kütüphanesi (beyhan@ktu.edu.tr)

Giriş

Günümüzde bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler, insanlığa yeni pencereler açıyor. Özellikle iletişim ve bilgi teknolojilerindeki her gelişme bizlerin yaşantısına olduğu kadar, ülkelerin de geleceklerine yön veriyor, yeniden yapılandırıyor. Bu gelişim ve değişimin hayatımıza kattığı konfor ve kolaylıklar, bilginin önemini daha da artırıyor.

Yunanca “techne” kelimesinden alınan “teknik” kelimesi sanat, beceri anlamına gelse de günümüzde çok farklı anlamlarda kullanılmaktadır. Bilimsel bilginin uygulaması olarak tanımlayabileceğimiz “teknik bilgi”de amaç, nesnelere insanların yararı için araç haline getirmek ve üretimi sürekli kılmaktır. Bu bağlamda ülkemize ve insanlığa hizmet edebilecek nitelikli insan gücü yetiştirilmesini sağlayan teknik üniversitelerimizin rolü büyüktür.

Ülkemizde şu anda eğitim veren dört teknik üniversite (İTÜ, KTÜ, ODTÜ, Yıldız Teknik Üniversitesi) bulunmaktadır. 1955 yılında kurulmuş olan Karadeniz Teknik Üniversitesi, İstanbul ve Ankara illeri dışında kurulan ilk teknik üniversitedir. Bu özellikleri ile ülkemizde olduğu kadar, Karadeniz Bölgesi içinde de ayrı bir önem taşımaktadır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi, 2006 tarihine kadar beş farklı şehirde (Artvin, Rize, Giresun, Gümüşhane, Ordu) varlığını sürdürürken 2007 yılında Rize, Giresun, Ordu ve Artvin Çoruh Üniversitelerinin kurulmasıyla, 15 fakülte, 3 yüksekokul, 8 meslek yüksekokulu olmak üzere Trabzon’un dört farklı ilçesi ve Gümüşhane ilini içine alan geniş bir coğrafyada, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerine devam etmektedir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi bünyesinde Fen-Edebiyat, Mühendislik, Mimarlık ve Tıp Fakültelerinin yanı sıra Sosyal Bilimler, Deniz Bilimleri, Eğitim Bilimleri ve Güzel Sanatlar Fakültesinin yer alması, koleksiyonun oluşturulmasında ve geliştirilmesinde bu konularda yoğunlaşılmasına neden olmuş, verilen hizmetler de kullanıcıların ilgi alanlarına uygun olarak şekillenmiştir.

Merkez kütüphane olan Faik Ahmet Barutçu Kütüphanesi ve Fatih Eğitim Fakültesi Kütüphanesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrencileri, akademik ve idari personeli ile üniversite dışı kullanıcılara hizmet vermektedir.

Tarihçe

Üniversitenin kuruluş yıllarında her bölümde küçük kitaplıklar vardı. Bölüm kitaplıkları, Mayıs 1986'da Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı bünyesinde tek bir binada birleştirilmiş ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Senatosu'nun 05.02.1988 gün, 74/1 sayılı kararı ile Merkez Kütüphaneye "Faik Ahmet Barutçu* Kütüphanesi" adı verilmiştir. Kütüphane binası, 2007 yılında fiziki olarak genişletilmiş ve yeniden yapılandırılmıştır.

Koleksiyon

Koleksiyonda Türkçe ve yabancı dilde olmak üzere yaklaşık 176 bine yakın basılı kitap, 30 bine yakın elektronik kitap, 2872 başlık basılı süreli yayın bulunmaktadır. Ayrıca koleksiyonda 52.500 cilt basılı dergi ile yüksek lisans ve doktora olmak üzere toplam 4857 adet tez bulunmaktadır. Bunların yanında 53 veri tabanı üzerinden yaklaşık 37 bin elektronik dergiye çevrimiçi erişim mümkündür. Kütüphanede bunların dışında harita, CD, DVD, VCD, disket gibi kitap dışı kaynaklar da mevcuttur.

Koleksiyon, sosyal bilimlerden fen bilimlerine kadar birbirinden farklı konularda da bilgi kaynaklarından oluşmakta, Mühendislik (50.330 basılı kitap), Tıp (7696 basılı kitap) ve Mimarlık (3818 basılı kitap) diğer konulara göre ağırlıklıdır.

Bağış yoluyla Kütüphaneye sağlanan Osman Turan Tarih Araştırmaları Kitaplığı (2359 basılı kitap) ve Celalettin Algan Kitaplığı (farklı konular içeren 100 basılı kitap) koleksiyonda yeralan önemli bilgi kaynaklarındandır. Ayrıca Referans Birimi'nde "Fulbright Eğitim Komisyonu" nun yayınlarıyla desteklenen "Fulbright Köşesi" ve "Yapı-Endüstri Merkezi" nin yayınlarından oluşan "YEM Yayınları Köşesi" bulunmaktadır.

* Avukat, 1939 yılı Trabzon milletvekili

Personel

Kütüphanede 5 akademik, 19 idari personel olmak üzere toplam 24 kişi çalışmaktadır. Personelin eğitim açısından niteliği ise, 5 kütüphaneci olmak üzere toplam 9 lisans, 4 ön lisans, 11 lise mezunu memur şeklindedir.

Teknik Hizmetler

Teknik hizmetler; “Sağlama Birimi”, “Taşınır Kayıt Kontrol Birimi (eski adı: Ayniyat Saymanlığı)”, “Kataloglama Birimi”, “Sürelî Yayınlar Birimi” ve “Cilt Atölyesi”nden oluşmaktadır.

Sağlama Birimi: Kitap ve görsel-işitsel kaynakları, satın alma ya da bağış yoluyla sağlayan birim aynı zamanda kullanıcıların bilgi ihtiyaçları doğrultusunda koleksiyon geliştirme çalışmalarını da yürütmektedir.

Öğrenci, akademik ve idari personelden gelen yayın istekleri yıl içerisinde sürekli değerlendirilmekte; telefon, e-posta ya da şahsen istekler kabul edilmektedir. Yıl içerisinde akademik personelin Türkçe yayın talepleri belli aralıklarla, lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin istekleri ise sürekli olarak alınmaktadır. Sadece yabancı dil yayın talepleri (farklı konu ve içeriklerde yayınlanmış eserler) yıl içerisinde Mart ve Ekim aylarında kabul edilmektedir.

Akademik personelin talep etmiş olduğu yayınlar geldiğinde, Sağlama Birimi tarafından istek sahiplerine e-posta yoluyla bilgilendirme mesajı gönderilmekte ve ödünç verme işlemleri için istek sahipleri adına ayırılma yapılmaktadır.

Taşınır Kayıt Kontrol Birimi (eski adı: Ayniyat Saymanlığı): Sağlama Birimi tarafından kütüphaneye alınan yayınların faturalama işlemlerinin yapıldığı, kontrol edildiği, kayıt işlemlerinin yürütüldüğü ve sicil numaralarının verildiği birimdir.

Kataloglama Birimi: Kütüphanede açık raf sistemi uygulanmakta ve tüm yayınlar ABD Kongre Kütüphanesi Sınıflama Sistemi (Library of Congress Classification System)'ne göre raflara yerleştirilmektedir. Kataloglama Birimi, koleksiyonda bulunan tüm kaynaklara LC sınıflama sistemini kullanarak yer/sınıflama

numarası vermekte ve yayınlara ait tüm bilgileri YORDAM otomasyon programına aktarmaktadır. Katalog tarama ve sorgulama, kitap ayırtma gibi işlemler çevrimiçi ve çevrimdışı yapılabilmektedir.

Sürelî Yayınlar Birimi: Kullanıcıların bilgi gereksinimlerini karşılamak amacıyla çeşitli konularda hazırlanmış Türkçe ve yabancı dilde basılı ya da elektronik dergilerin abonelik ve izleme işlemlerini yapmakta, aynı zamanda elektronik kaynak ve veri tabanı aboneliklerini de takip etmektedir. Birimde sürelî yayınlara ilişkin teknik hizmetler ve okuyucu hizmetleri bir arada yürütülmektedir. Abone olunan veri tabanları ve elektronik kaynaklar, kullanıcıların bilgi ihtiyaçları ve taleplerine göre yıl sonunda değerlendirilmekte, mevcut bütçe olanakları çerçevesinde abonelikleri yenilenmektedir.

Veri tabanı aboneliğinin devamını ya da yeni aboneliklerin gerçekleşmesi amacıyla oluşturulan “Veri Tabanı Kullanıcı Anketi” Kütüphane web sayfası üzerinden sürekli açık olup, anket verileri alınarak değerlendirilmektedir.

Kütüphanenin abone olduğu elektronik kaynaklar “Kampus Dışı Erişim” olanaklarından yararlanılarak da kullanılabilir.

Okuyucu Hizmetleri

Okuyucu Hizmetleri; Referans Birimi, Ödünç Verme Birimi, Sürelî Yayınlar Birimi, Osman Turan Tarih Araştırmaları Kitaplığı, Celalettin Algan Kitaplığı, Tezler Odası, Bilgi Tarama Odası ve Kütüphaneler Arası İşbirliği birimlerinden oluşmaktadır.

Referans Hizmetleri: Kullanıcıların genel bilgi ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturulan Referans Birimi, akademik personel ve öğrencilerimize danışma hizmeti vermekte, e-posta ve telefonla gelen tüm bilgi sorularını cevaplandırmakta ve kullanıcıların bilgi gereksinimlerine yönelik hazırlanmış çeşitli programları uygulamaktadır. Bu programlar şunlardır:

Oryantasyon Programları: Güz ve bahar olmak üzere her iki akademik dönem başında, yeni öğrenci ve akademik personele yönelik uygulanan genel tanıtımlardır. Kullanıcılara genel bilgilerin

verildiği bu tanıtım turlarında amaç, kütüphane ve bilgi hizmetleriyle ilgili bir ön izlenim oluşturmaktır.

Tanıtım ve Kullanıcı Eğitimi: Bu tanıtım ve eğitimlerin amacı, kullanıcıların bilgi erişimde yaşadıkları sorunları en aza indirmektir. Kütüphane bilgi hizmetleri, yeni bilgi kaynakları tanıtımlarının yanı sıra, bilgi arama stratejilerinin detaylı ve uygulamalı olarak anlatıldığı eğitim programları, kullanıcıların ihtiyaçlarına göre birkaç şekilde hazırlanıp uygulanabilmektedir. Bir bölümde verilen ders kapsamında konu anlatımıyla olabileceği gibi, daha geniş katılımlarla ve veri tabanı temsilcileriyle ortaklaşa da gerçekleştirilmektedir. Esnek olarak hazırlanan programlar, genellikle akademik personel ve öğrencilerin istekleri doğrultusunda şekillenmektedir.

Web Tabanlı Bilgi Hizmetleri: Kullanıcıların bilgiye erişimde yaşadıkları sorunları daha rahat ve kolay bir şekilde aktarabilmeleri için oluşturulan, kısa danışma sorularını cevaplamak ve kullanıcıyı doğru kaynaklara yönlendirmek amacıyla verilen bir bilgi hizmetidir. “Kütüphaneciye Sor (Ask a Librarian)” olarak da adlandırılan bu serviste kütüphane bilgi kaynakları ve hizmetleri hakkında bilgi vermek için kullanılmaktadır.

Kullanıcılar, kütüphane içerisinde kablosuz İnternet erişiminden yararlanabildikleri gibi Referans Biriminde bulunan bilgisayar, lazer yazıcı ve tarayıcıyı da kullanabilmektedir. Ayrıca tanıtım ve kullanıcı eğitimi talepleri için Kütüphane web sitesinde bulunan çevrimiçi formu doldurmakta, Veri Tabanı Kullanıcı Anketi formu ve iletişim formları ile ilgililere ulaşabilmektedir.

Osman Turan Tarih Araştırmaları Kitaplığı: Selçuklu Tarihi ile ilgili çalışmalarıyla tanınan merhum Prof. Dr. Osman Turan ile Celaledin Algan'ın başısladığı kitaplar bu birim içerisinde yer almaktadır.

Tezler Odası: Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde yapılmış olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin bulunduğu bölümde teknik ve okuyucu hizmetleri bir arada yürütülmektedir.

Bilgi Tarama / Seminer Odası: Elektronik kaynaklardan daha etkin yararlanılabilmesi için oluşturulmuş birimde 25 bilgisayar, 1

projeksiyon ve 1 lazer yazıcı bulunmaktadır. Ayrıca öğrenci ve akademisyenlere uygulamalı bilgi hizmetleri de bu birimde verilmektedir.

Kütüphaneler Arası İşbirliği: Kütüphane koleksiyonunda bulunmayan yayınların diğer kütüphanelerden istenerek ödünç alması işlemlerini yapan birim, hem makale, hem de kitap isteklerine cevap vermektedir.

Kütüphane Web Sayfası: Kullanıcıların bilgi ihtiyaçlarına göre hazırlanan kütüphane web sitesi, ana sayfadan bilgiye kolay erişimi sağlayan menülerden oluşmaktadır. Sürekli güncellenen kütüphane web sitesindeki sol menüde yer alan bağlantılarda Kütüphane ve bilgi kaynaklarıyla ilgili ayrıntılı bilgilere ve çevrimiçi çalışan formlara erişim mümkündür.

ENGLISH

Karadeniz Teknik Üniversitesi

FAİK AHMET BARUTÇU KÜTÜPHANESİ

E-Bülten SSS Kütüphane İstatistikleri KTÜ Yayınları KTÜ Anasayfa

Ankos 2007 Toplantısı

KATALOG TARAMA

VERİTABANLARI

YAYIN SAĞLAMA

REFERANS HİZMETLERİ

GENEL BİLGİLER

PERSONEL

ÇALIŞMA SAATLERİ

KÜTÜPHANE YÖNERGESİ

YENİ YAYINLAR

SANAL KÜTÜPHANE

DUYURULAR

MD Consult Core Collection, Clinics of North America IV (55 dergi) dergileri ve MD Consult Choice Collection e-kitapları deneme erişimine açılmıştır... YENİ (22.02.2008)

Westlaw International veritabanına 2008 yılı için yeni abonelik gerçekleştirilmiştir... YENİ (22.02.2008)

UpToDate veritabanına 2008 yılı için yeni abonelik gerçekleştirilmiştir... YENİ (15.02.2008)

SPORTDiscus with Full Text veritabanına 2008 yılı için yeni abonelik gerçekleştirilmiştir... YENİ (15.02.2008)

Hospitality & Tourism Complete veritabanına 2008 yılı

Kütüphane Yararlanma Koşulları

⇒ Genel Kurallar ⇒ Uzlatma ve Geri Çaçırma

⇒ Üyelik ⇒ Yayın Ayırma Kuralları

⇒ Yayınlara Erişim ⇒ Geciken Yayınlar ve Cezalar

⇒ Ödünç Alma Kuralları ⇒ Kayıp ve Zarar Görmüş Yayınlar

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Faik Ahmet Barutçu Kütüphanesi, 61080, TRABZON
Tel: (0 462) 377 22 01 Faks: (0 462) 325 32 45 E- Posta: library@ktu.edu.tr

Ziyaretçi Sayısı: 135454 (Son Güncelleme: 20 Şubat 2008)
Tasarım: Enformatik Bölümü - 2006 ©

Yeni abone olunan bilgi kaynaklarının bilgilendirme mesajlarını içeren “Duyurular” başlığı üstünde yer alan menüde ise dört ayda bir kütüphane tarafından çıkan elektronik bültene, kütüphane istatistiklerine ve Karadeniz Teknik Üniversitesi’nde yayınlanmış eserlere ait bibliyografik bilgilere ulaşmak mümkündür. Yine bu alandaki “SSS (Sıkça Sorulan Sorular)” sayfasından kullanıcıların sıklıkla sordukları sorularla hazırlanmış soru-cevaplar yer almaktadır.

Kullanıcılar, Kütüphane web sitesindeki, veri tabanlarına erişimi ve taramayı kolaylaştıran iki arayüzü (Serial Solution ve Central Search) ve bu programlarla uyumlu “**Link Out Hizmeti**”nden yararlanabilmektedirler.

Kaynakça

Ana Britannica Ansiklopedisi (2004). İstanbul: Ana Yayıncılık.

Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı (2006). *Faik Ahmet Barutçu Kütüphanesi Stratejik Plan Raporu*. (Yayımlanmamış Rapor) Trabzon, Karadeniz Teknik Üniversitesi.

Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı (2007). *Faik Ahmet Barutçu Kütüphanesi Faaliyet Raporu*. (Yayımlanmamış Rapor) Trabzon, Karadeniz Teknik Üniversitesi.